

ПРИКЛЮЧИХА ЛЕТНИЯ И ЕСЕННИЯ СЕЗОН

На 24 октомври 2023 г. в „Арт салон, малка зала“ на Радио Варна, гр. Варна се проведе информационна среща със заинтересованите лица за представяне на приключилите теренни проучвания на природни местообитания и китоподобни бозайници - *Tursiops truncatus* /Афала/ и *Phocoena phocoena* /Черноморска свиня/ - през летния и есенния периоди на 2023г., както и представяне на първи резултати от анализите за карагъзовите риби по проект „Натура 2000 в Черно море“, финансиран по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“

Доц. д-р Димитър Кожухаров, експерт по местообитания от екипа на изпълнителя по договора ДЗЗД „Понтус Индаго“, представи резултати от проведените през 2023г. теренни проучвания на целевите типове природни местообитания, по договор „Проучване и картиране на разпространението на типове природни местообитания, местообитания на видове и техните популации, и определяне на природозащитното им състояние в морските пространства на Република България. В рамките на летния и есенния сезони теренните екипи са проучвали местообитания „Обширни плитки заливи“, „Подводни или частично подводни морски пещери“ и „Рифове“ в защитените зони от „Натура 2000“, в които те са обект на защита. Изследвани са физикохимичните показатели на водата, направен е количествен и качествен анализ на населяващите ги организми и са описани наблюдаваните антропогенни въздействия.

Екипът на д-р Драгош Мику – експерт по местообитания от ДЗЗД „Понтус Индаго“, е провел теренни проучвания за следните местообитания: „Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини“, „Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода“, „Рифове“ и „Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове“.

След края на пещерните мисии и установяването на вторични пещерни форми в някои от тях, експертите препоръчват обособяване на два нови подпипа на местообитанията въз основа на скалния тип – съответно 8330-BG-01 – Карстови пещери, и 8330-BG-02 – Андезитни пещери.

Д-р Кръстю Димитров – експерт по бозайници от екипа на изпълнителя по договора ДЗЗД „Понтус Индаго“ представи резултатите от сезони лято и есен на извършените теренни проучвания на двата вида китоподобни бозайници *Tursiops truncatus* /Афала/ и *Phocoena phocoena* /Черноморска свиня/. Изследванията по въздух и вода, са установили 250 случаи на наблюдение на китоподобни бозайници през летния сезон, от които: 83 – на вида Афала, 87 – на Черноморска свиня, 66 – на Обикновен делфин и 14 – неустановени; и 43 случаи на наблюдение през есенния сезон: 7 – на вида Афала, 13 – на Черноморска свиня, 18 – на Обикновен делфин и 5 – неустановени.

В рамките на срещата бяха съобщени и първите резултати от извършените анализи и оценки, след изследванията на двата вида риби от рода Алоза през зимния сезон. Данните пред заинтересованите лица и институции представи д-р Десислава Роздина – експерт по риби от екипа на изпълнителя по договора ДЗЗД „Понтус Индаго“. В рамките на проекта са изследвани 102 трансекта. В 13 от тях установена *Alosa tanaica* /Малка дунавска скумрия/, а в 12 – *Alosa immaculata* /Карагъоз/.

Най-голяма плътност на популацията от *Alosa tanaica* тралните проучвания са установили в района на Странджа. Проучванията с хрилни мрежи са регистрирали най-плътна популация от същия вид във водите край Поморие, Дуранкулак и плаж Шкоприловци. Най-висока плътност на популацията от карагъоз е установена на Север – във водите край Дуранкулак и езеро Шабла Езерец.

До окончателното финализиране на договора на ДЗЗД „Понтус Индаго“ предстои:

- Финализиране на оценките за разпространение и референтни стойности за природозащитно състояние на морски типове природни местообитания и видове, и определяне състоянието им на биогеографско ниво в Черноморския Морски биогеографски регион. Тези оценки ще бъдат представени пред заинтересованите страни и ще послужат за националното докладване по Директива за местообитанията.
- Изготвяне на предложение за синхронизиране и оптимизиране на процесите за набиране на данни и докладването им по Директивата за местообитанията, Рамкова директива за водите (РДВ) и Рамкова директива за морската стратегия (РДМС), както и обсъждането им със заинтересованите страни.

- Изготвяне и издаване на Ръководство за определяне на морските и крайбрежни местообитания от европейска значимост в България, като преди това ще бъдат обсъдени предложенията за актуализиране на дефинициите за местообитанията и техните подтипове със заинтересованите страни.
- Изготвяне на схеми за мониторинг на целевите видове и типове природни местообитания и обсъждането им със заинтересованите страни.
- Изготвяне на анализ за достатъчността на мрежата Натура 2000 в морска среда.
- Провеждане на финална пресконференция по проекта.

Основната цел на проект BG16M1OP002-3.005-0001 „Натура 2000 в Черно море“ е завършване на мрежата Натура 2000 в морска среда, в съответствие с изискванията на Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна (Директива за местообитанията).

Проектът се финансира по процедура за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“. Стойността на проекта е 11 734 980 лева, от които 9 974 733 лева са предоставени от Европейския фонд за регионално развитие, а 1 760 247 лева са национално съфинансирани.

Всички дейности в рамките на проекта трябва да приключат до 30 ноември 2023г.

Бенефициент по проекта е дирекция „Национална служба за защита на природата“ в Министерство на околната среда и водите.

Предмет на проучване и оценка са седем типа морски и крайбрежни природни местообитания, два вида китоподобни и два вида риби, както следва:

Типове природни местообитания:

- 1110 - Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- 1130 - Естуари;
- 1140 - Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
- 1160 - Обширни плитки заливи;
- 1170 - Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове);
- 1180 - Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове;
- 8330 - Подводни или частично подводни морски пещери.

Видове морски бозайници:

- 1349 *Tursiops truncatus* (Афала);
- 1351 *Phocoena phocoena* (Морска свиня).

Видове риби:

- *Alosa immaculata* (Карагъоз, Дунавска скумрия);
- *Alosa tanaica* (Малък карагъоз, Харип)

В рамките на проучвателните мероприятия трябва да бъдат инвентаризирани 17 защитени зони за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна в страната, включващи в границите си морски пространства.